Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 227. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 24-го ЖОВТНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 24, 1980 No. 227. VOL. LXXXVII

Відбуваються зустрічі з делеґатами до Мадриду

Нюарк, Н. Дж. (І.О.). — У зв'язку з Мадридською конференцією, в приміщеннях готелю Голидей Інн в Сомервиллі відбудеться зустріч представників етнічних груп з трьома делегатами, які їдуть з американською урядовою делегацією на конференцію в Мадриді 11-го листопада 1980 року.

Тими трьома делегатами, замешканими в Ню Джерзі, є: адв. Мирослав Смородський, о. Імре Барталян і Рей Чесоніс. З огляду на велику кількість етнічних груп, зустрічі відбуваються в двох сесіях: перша відбулася в суботу 18-го жовтня, від год. 9-ої до 7:45 по полудні, друга відбудеться в суботу, 1-го листопада.

Метою обох сесій є представити ситуацію в окремих країнах-сателітах і в Совєтському Союзі, зокрема відносно людських і політичних прав. В першій сесії візьмуть участь представники таких народів: грузини, словаки, черкеси, білорусини, альбанці, серби, румуни, поляки, вірмени, маляри, словінці. В другій сесії виступлять: азербайджанці, українці, литовці, лотиші, естонці, македонці, кримські татари, чехи, калмики, туркестанці, росіяни, хорвати і болгари.

Зустріч уряджує Конґрес Етнічних Груп стейту Ню Джерзі і Американці в Обороні Людських Прав в Україні. Модератором обох сесій є Данило Марчишин, член обох організацій. До успіху зустрічі причинився п. Бойчук, який безплатно відступив приміщення свого готелю на обидві сесії. Про ближчі інформації відносно зустрічі слід звертатися на адресу: Americans for Human Rights in Ukraine, 43 Midland Place, Newark, N.J. 07106.

РОЗАЛИН КАРТЕР ВІДВІДАЄ ПАРАФІЮ В НЮАРКУ

Нюарк, Н. Дж. — Як повідомляє Український демократичний комітет за вибір Картера-Мондейла, Розалин Картер, дружина Президента, відвідає у понеділок, 27-го жовтня, українську католицьку парафію св. Івана Хрестителя в Нюарку від год. 2-ої до 3-ої по полудні. Вона зустрінеться зі старшими віком громадянами, парафіянами та учнями місцевої школи.

Канада висловлює незадоволення американською політикою

Оттава, Канада. — В Оттаві, столиці Канади, відбулася студійна конференція, в якій взяли участь понад 350 американських і канадських учених, журналістів, керівників господарського життя і політиків. Предметом нарад були політичні системи обидвох держав та співпраця між ними. В виступах, а зокрема в дискусіях після доповідей виникли канадсько - американські контроверсії, які загострили виступи державного секретаря для зовнішніх справ Канади Марка МекҐвіґена та заступника секретаря торгівлі ЗСА Лютера Годжеса.

МекҐвіґен почав з того, що Сенат ЗСА відкинув договір про риболовлю, який підписали американський і канадський уряди. Атаку на цей договір вів сенатор Едвард Кеннеді, який, на думку МекҐвіґена, підходив до цієї справи тільки з боку американських інтересів та зависоких вимог американських рибалок і торгівців рибою, а зовсім не узгляднював потреб і прав канадців. Опісля МекҐвіґен перейшов до загальної політики: „Ясно, що суперечності, які заіснували в підході до закордонної політики обидвох сторін, осягнули пункт, коли раціональне керування суттєвих взаємних відносин стало неможливим", — ствердив він. МекҐвіґен закинув американським політичним колам, що вони норми міжнародної політики нагинають до своїх внутрішніх прав і норм, а свої закони хочуть накинути сусіднім державам. Далі він видвигнув, що Канада мусить окремими спеціяльними законами заборонити американцям застосовувати американські закони проти трестів до канадської господарки та внеможливити їм керувати господарською політикою філій американських компаній на терені Канади.

Лютер Годжес зі свого боку заатакував обмеження, що їх накидає канадський уряд інвестиційним капіталам з інших країн, особливо з ЗСА, які льоковані в Канаді. Він звернув увагу на те, що 40 більйонів американських долярів, тобто 80 відсотків загального числа чужого інвестиційного капіталу в Канаді належить американцям і не можна забувати їхньої великої ролі в господарській розбудові Канади.

Дискусії ці попередило заповідження предложення канадському парляментові до ухвали господарських законів, проєкти яких приготовляє уряд П'єра Труда. Ті закони згідно з достовірними інформаціями, мають характер націоналістичного підходу до розв'язки господарських проблем, що, на думку представників американського господарського світу, неоправдане й недоцільне.

ЗРОСТАЮТЬ НАДІЇ НА ЗВІЛЬНЕННЯ ЗАКЛАДНИКІВ

Теґран, Іран. — Хоч іранські провідники на чолі з прем'єром Мохаммедом Алі Раджаєм відповіли негативно на американські пропозиції полагодити без проволоки долю американських закладників, то цілий ряд іранських керівних діячів висловилися за як найшвидшим їхнім звільненням. Погана ситуація на фронтах, розрухи внутрі країни й світова ізоляція змушує їх до того.

Повернувши з Ню Йорку, де він відмовився навіть зустрітися з представниками американського уряду, прем'єр Раджай висловив свою впевненість, що американський уряд прийме передумови Ірану для звільнення закладників, які перебувають вже майже рік у протизаконному ув'язненні. Раджай заявив, що не бачить ніяких перешкод, щоб американські закладники були негайно звільнені. Подібно висловився Гоятолєслам Муссаві Хойні, один з найбільш впливових членів парляментарної комісії іранського парляменту, яка мала перевірити справу закладників і подати пленумові парляменту проєкт її розв'язки. Він поінформував, що на неділю, 26-го жовтня, остаточно призначено засідання тієї комісії. На його думку та комісія вже в неділю може розв'язати проблему позитивно, а тоді ніщо не стоятиме на перешкоді, щоб в'язні вже в понеділок були звільнені, якщо американський уряд прийме передумови.

З дипломатичних джерел повідомляють, що американський уряд зразу після проголошення аятоллею Хомейні передумов звільнення закладників вислав вичерпну відповідь через швайцарську амбасаду в Теґрані, в якій в загальному зайняв прихильне становище до тих передумов.

Не бракує також зовсім протилежних сиґналів. Наприклад лідер правлячої Ісламської республіканської партії аятолла Мохаммед Бегешті виступив в телебаченні й висловив свої поважні застереження в справі звільнення американців, яким 4-го листопада мине рік нелегального ув'язнення.

Поновлені спроби мирного посередництва між Іраком і Іраном, які були заініційовані з різних боків — з боку Ісламської конференції, якої секретар Габіб Чатті знов перебував у Теґрані, групи держав „третього світу" в ОН, Палестинської Визвольної Організації — в Теґрані категорично відкинено.

Положення внутрі Ірану ввійшло в стан затяжної кризи. Не стає товарів першої потреби, харчів підприємства припиняють працю, бо немає сирівців і потрібних частин, влада сконцентрована в руках ісламських фанатиків втратила серед громадськости престиж і пошану.

Урядові чинники в Теґрані постійно інформують, або заповідають нові офензиви, звільнення територій, завдання великих ударів ворогові. Останнім таким повідомленням був комунікат про бій за місто Кваср-і-Шірін, яке лежить на головному шляху з Багдаду до Теґрану, та про його звільнення. Одну й другу частину тієї інформації невтральні джерела заперечили. Міста не відбито, навіть не було бою за нього. Таким чином іракські наземні частини мають повну змогу поволі посуватися в терені. Летунство з обидвох боків продовжало бомбити різні осередки в запіллі.

ЗВІЛЬНЕНА О. МЕШКО ПЕРЕБУВАЄ ПІД ПСИХІЯТРИЧНИМ НАГЛЯДОМ

Оксана Мешко

Ню Йорк. (Пресова служба ЗП УГВР). — Наспіли вістки, що при кінці жовтня ц. р. звільнили з психіятричного ув'язнення в Києві Оксану Мешко фактичного керівника Української Гельсінкської групи, залишаючи її однак надалі „на психіятричному обліку". Нею будуть "опікуватися" працівники психіятричної лікарні ім. Павлова на вул. Фрунзе у Києві.

Залишаються теж у силі постанови про постійні слідкування за нею і її мешканням, обшуки відвідувачів та інші репресії з боку органів КҐБ.

Оксану Мешко запроторили до психіятричної лікарні 12-го червня ц. р. у зв'язку з „передолімпійською чисткою" коротко після появи травневого випуску „Інформаційного бюлетеня" Української Гельсінкської групи.

У самвиданих збірках є звернення О. Мешко на оборону її сина Олеся Сергієнка, який перебуває на засланні в Хабаровському краю. Сергієнко був арештований під час погрому в січні 1972 року та засуджений на сім років ув'язнення і три роки заслання. Він і Оксана Мешко вже кілька років мають від рідних виклик на виїзд до Австралії, але їм відмовляють візи.

Є теж вістки, Стафа Шабатура, яку після заслання були прописали у Львові на один рік, втратила свою працю двірника, а обіцянки забезпечити її творчою працею за професією теж не сповнилися. Крім цього тепер її поставили знову під адміністративний нагляд. Кожного вівтірка вона мусить зголошуватися на міліції і не може залишати мешкання від 9-ої години вечора до 6-ої години ранку. Також не можна їй виїздити зі Львова без спеціяльного дозволу.

КҐБ продовжує далі допити і обшуки у справі Дмитра Дмитровича Мазура, українського філолога, арештованого 30-го липня цього року в селі Гута-Логіновська, Житомирської области. Його обвинувачують за статтею 62 КК УССР (антирадянська пропаганда й агітація).

Мазур, 1940 року народження, був попередньо суджений за "дармоїдство". Тепер його справу пов'язують з Василем Овсієнком, який відбуває трирічний засуд у таборі: ЯЯ 310/20, 332000 Волянськ, Запорізька область.

На початку липня відбувся обшук у хаті матері Овсієнка в селі Леніно, Житомирської области. Овсієнко став членом Української Гельсінкської групи в 1979 році і 8-го лютого того ж року його заарештували та засудили на три роки за нібито "спротив представникам влади".

Появилася англомовна брошура про Шухевичів

Торонто, Онт. (УЦІС). — Заходами Української Центральної Інформаційної Служби появилася англомовна брошура, присв'ячена головному командирові УПА і провідникові ОУН на рідних землях, генералові Романові Шухевичеві та його синові Юрієві Шухевичеві — довголітньому в'язневі російських тюрем і концтаборів. В брошурі вміщено біографічно-інформативні нариси про батька і сина, частини із „Звернення Воюючої України" з 1949 року, аналітична стаття про засуди Юрія Шухевича з леґально-правничої точки зору, багатий ілюстрований матеріял тощо.

Брошура, яка появилася під заголовком „Мартирологія українського батька і сина", видана з нагоди 30-річчя смерти ген. Романа Шухевича та в 30-річчя переслідування окупаційною владою Юрія Шухевича. Брошура налічує 32 сторінки друку формату 6"x9".

Ціна: 2.00 дол. за примірник. 20% знижки за 10 примірників або більше.

Черговим виданням УЦІС є інформативний памфлет еспанською мовою під заголовком „Україна в історичних датах", почавши від найдавніших часів аж по сьогодні.

Памфлет має 12 сторінок друку формату 6"x9".

Ціна: 0.75 цент. за примірник. 20 відсотків знижки за 10 примірників або більше. Обидва видання розраховані для інформативної діяльности серед англомовних та еспаномовних читачів. Замовлення слід надсилати на адресу УЦІС або в-ва „Гомін України": 140 Bathurst Str. Toronto, Ont., Canada M5V2R3

Закінчується підготова Балю преси у Філядельфії

Філядельфія, Па. (М.С.). — Після вдалого 7-го Балю української преси, який відбувся в листопаді минулого року, Фінансова комісія Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО), яку від довгих років очолює Марія Харина та Управа Спілки Українських Журналістів Америки (СУЖА), яку очолює ред. Ольга Кузьмович, запланували 8-ий Баль української преси, який відбудеться в суботу, 15-го листопада ц.р. в залі св. Йосафата, 4521 Дісстон вул. у Філядельфії.

В програмі — вибір кралі й князівен Української преси на 1981 рік. Майстрами церемонії будуть Зоя Гранур-Корсунь та Ігор Кушнір. Гратиме оркестра „Темпо" Іринея Коваля. Мистецьке оформлення залі Романа Василишина. На цьогорічному балі буде присутня „Міс Союзівка" Орися Ганушевська, минулорічна „Міс Ровд Айленд".

Весь дохід з балю призначений на такі цілі СФУЖО, як видавання журнала „Українка в світі", на збірник Лесі Украінки та на журналістичні стипендії для студентів.

Діловий комітет просить інші оргнізації не влаштовувати в цей час інших імпрез.

В Мюнхені помер св. п. проф. д-р Ярослав Гинилевич

Мюнхен, Німеччина. — Головна Рада і Управа Української Медично-Харитативної Служби інформують, що у вівторок, 14-го жовтня 1980 року відійшов у вічність на 89-му році життя св. п. проф. д-р медицини Ярослав Гинилевич, лицар-командор ордену св. Сильвестра Папи.

Покійний був 29 років головою Української Медично-Харитативної Служби (колишній Український Червоний Хрест), лікарем Української Галицької Армії та Народної лічниці у Львові, професором медичного факультету Львівського університету, УТҐІ та членом багатьох релігійних культурно-освітніх і суспільно-громадських організацій.

Похорон відбувся в понеділок, 20-го жовтня 1980 року, о год. 1:30, по полудні на новій частині „Вальдфрідгофу" в Мюнхені. Того ж дня о год. 9-ій рано Владика Платон Корниляк відправив у катедральному храмі Заупокійну Архиєрейську Службу Божу.

У світі

ІЗРАЇЛЬСЬКА ПОЛІЦІЯ заарештувала арабського лікаря, який студіював медицину в Совєтському Союзі, а після повороту до Ізраїля виконував функції совєтського шпигуна. Доктор цей був уродженець Палестини і після повороту з СССР замешкав у Рамалляг, Ізраїль. Прізвища його, з огляду на добро слідства, не подано. Його виявлення кинуло світло на нові методи совєтського шпигунства та на його цілі. З огляду на загрози на терені Ізраїля, де поліція й протирозвідка дуже ефективні осередки протиізраїльської розвідки перенесені на терени сусідніх арабських країн, а в першу чергу, до найближчої — Йорданії. В Аммані, столиці Йорданії, совєтська амбасада була центром шпигунства проти Ізраїля. Арештований лікар періодично удавався до своїх керівників в совєтській амбасаді, де передавав звіти й отримував інформації.

СОМАЛІЯ ОПИНИЛАСЬ під зростаючим подвійним тиском. З одного боку, етіопські військові частини й організовані ними партизанські групи нападають на терен Сомалії, а з другого — внутрішнє напруження, економічні нестачі, великі маси втікачів з напівпустинної провінції Оґаден, де, власне, відбуваються головні напади етіопських частин,, породжують зростаюче незадоволення. Президент Сіяд Барре проголосив вийнятковий стан і привернув Найвищу революційну раду, що складається з генералів і високих старшин, при помочі якої він перед тим правив країною. Найвища революційна рада відтепер керуватиме сомалійською державою, але її виконавчим органом залишається кабінет міністрів. Вийнятковий стан і його суворі закони дадуть можливість Найвищій революційній раді й урядові в міру потреби переводити ширше закроєні акції поборювання дисидентів і членів різних племен, що наштовхувані й озброювані Етіопією проявляють щораз живішу діяльність.

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ і його сателіти продовжують створювати труднощі на підготовчих нарадах у Мадриді перед Гельсінкською конференцією, яка має початися там же 11-го листопада цього року. Совєтський амбасадор у Мадриді Юрій Дубінін, який був останньо предсідником тих нарад, брутально нападав на пропозиції тих представників, які пропонують, щоб на конференції обговорено всі питання зв'язані з виконуванням Гелсінкських кінцевих умов, а зокрема „третього кошика". Останньо пропозицію в цьому напрямі поновив представник Люксембурґу в імені цілого Европейського спільного ринку, його підтримав представник Портуґалії і це знову дало причину Дубінінові до пропаґандивних виступів. Ці його виступи відкинув заступник американського головного делегата на тих розмовах Воррен Ціммерманн.

ВІЙСЬКОВІ ВІДДІЛИ Південноафриканської республіки знову виконали рейд на терен Анголі з наміром зліквідувати бази партизан Намібії. В часі того рейду вони вбили 28 людей, але дотепер невідомо, скільки між убитими партизан і чи є між ними члени їхнього командного складу. Того рода бойові рейди південноафриканські військові відділи виконували вже не раз перед тим з тією самою ціллю, але вже майже півроку вони втримувалися від них. Теперішній рейд вони виконали в часі дипломатичних переговорів між представниками Південної Африки і Об'єднаних Націй власне в справі надання самостійности Намібії. Об'єднані Нації натискають на те, щоб Намібії надано самостійність якнайскорше, а Південна Африка відтягає це, щоб могти вміжчасі приготовити відповідні умови й людський склад для правління тієї держави.

В Америці

КАТЕРІН КІО дружина одного із 52-ох американських закладників, яких від листопада 1979 року держать у фактичному ув'язненні іранські студенти-екстремісти, зустрілася в Ню Йорку з прем'єром іранського уряду Мохаммедом Алі Раджаєм і розмовляла з ним не тільки як дружина закладника, але також як представниця цілої групи родин, які вже від довшого часу намагаються різними способами добитися звільнення своїх рідних. Прем'єр Раджай, як відомо, побував у Ню Йорку на сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, щоб особисто внести скаргу на Ірак за військовий напад на Іран. Речники Державного департаменту заявили, що не було жадної офіційної зустрічі між Раджаєм і репрезентантами Уряду ЗСА.

ПРЕДСТАВНИКИ ДЕМОКРАТИЧНОЇ і Республіканської партії остаточно договорились про час і день у якому відбуватимуться дебати між обидвома кандидатами на президента Джіммі Картера і Роналда Реґена, очевидно без участи незалежного кандидата Джона Андерсона, проти якого ввесь час виступають демократичні лідери і сам президент Картер. У висліді дводенних розмов, з участю голови Ліґи голосуючих жінок, Рут Гінерфелд, узгіднено, що дебати відбудуться у вівторок, 28-го жовтня ц. р. в Клівленді о год. 9:30 вечора і будуть передані кількома телевізійними сітками, які мають крайовий засяг передач. Організатори бажали, щоб дискусія відбулася в Клівлендському конвенційному центрі, але республіканці уважають, що таке приміщення завелике і тому настоюють на зміні залі. Модератором дебат буде відомий телевізійний коментатор Говард К. Сміт. Прізвища панелістів покищо не упубліковані.

ЗАГАЛЬНО СПОДІВАЮТЬСЯ, що колишній сенатор з Міннесоти Юджін МекКарті, який переконав в 1968 році президента Линдона Б. Джонсона більше не кандидувати на президента, підтримуватиме в цьому році кандидатуру республіканського кандидата Роналда Реґена, хоч досі він особисто про це ніде не заявив. Дорадники Реґена заявили в Огайо, що МекКарті зробить це в найближчих днях, правдоподібно ще цього тижня. Виступаючи в дебатах в Нешвіл, Тенн. МекКарті сильно критикував закордонну і економічну політику президента Джіммі Картера. Дорадники Реґена заявили раніше, що МекКарті обіцяв у розмові з Реґеном зробити все, що буде в його силах, щоб допомогти республіканцям у передвиборчій кампанії. Стратеґи Реґена уважають, що підтримка МекКарті значно допомогла б республіканцям отрястись із закидів, що їхній кандидат є „підпалювачем війни".

ЧИСЛЕННІ ПОЛІТИЧНІ СПОСТЕРІГАЧІ заявляють, що не зважаючи на погіршення економіки, багатьох виборців не переконує арґумент, що його часто висувають республіканці, що це президент Картер своєю політикою спричинив інфляцію і рецесію і, що він одинокий відповідальний за спад в економіці. В народі панує переконання, що зміна на становищі президента не конче причиниться до економічної стабільности чи поліпшення цілої господарської системи.

● УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА ●

РОЗПОВІДЬ ПРО КИТАЙ

Філядельфія, Па. — В суботу, 25-го жовтня ц. р., о год. 2.30 по полудні, в Домі Союзу Українок, 4936 13-та вул., Оксана Соловей з Мінеаполісу покаже фільм і розповість про свою недавну подорож до Китаю.

О. Соловей — відома перекладачка літератури з англійської та французької мов, автор серії карток „Традиційне українське печиво".

Улаштовує цю імпрезу Т-во Прихильників УНР та 44-й Відділ Союзу Українок Америки.

СПІЛЬНА ВИСТАВКА В ОМУА

Ню Йорк, Н. Й. — В неділю, 26-го жовтня ц.р., о год. 1-ій по полудні тут у приміщенні Об'єднання Мистців Українців Америки (ОМУА) при 136 2-га авеню відбудеться відкриття спільної виставки мистців: Христі Вертін, Ірени Волосянської, Дарії Дорош, Дзвінки Орловської і Юрія Соловія. Виставку можна оглядати в будні від 6-8 вечора; суботи й неділі від 1-ої по полудні до 8-ї вечора до 2-го листопада включно.

ШАХОВІ ПЕРШОСТІ В РОЧЕСТЕРІ

Нюарк, Н. Дж. — Згідно з обіжником ланкових шахів, цьогорічні шахові першості УСЦАК відбудуться в днях 25-26-го жовтня в Рочестері в авдиторії св. Йосафата при 940 Рідж Ровд. Змагання цих першостей проходитимуть у п'ятьох рундах швайцарською системою, 50 тягів на перші дві години. Нагороди — для перших 4-ох місць і для найкращого юньйора.

Господарем турніру є шахова ланка УАСТ Рочестер, провідником якої є інж. Роман Кузуляк, тел: (716) 442-2892. До участи всіх українських шахістів закликають ланкові УСЦАК.

ДИТЯЧА ЗАБАВА І КОСТЮМІВКА

Пассейк, Н. Дж. — В неділю, 26-го жовтня ц.р., о год. 3-ій по полудні тут в Українській Централі при 240 Говп авеню відбудеться, заходами 18-го Відділу Союзу Українок Америки, дитяча забава і костюмівка. У програмі: гри, забави, виграші, дитяча сценка та інші розваги.

У ФІНЛЯНДІЇ відбулися загальні вибори до міських і сільських рад. У тих виборах узяли участь 77,8 відсотка управнених до голосування. Найбільше голосів отримали соціял-демократи /25,6 відсотка/, після них консерватисти /23,1 відсотка/, а комуністи втратили майже два відсотки у порівнянні з попередніми виборами. Комуністи дістали 16,7 відсотка і зайняли четверте місце, бо перед ними є ще Партія центру, яка дістала 18,7 відсотка голосів. Не зважаючи на окруження Совєтським Союзом і на постійну загрозу з його боку коло п'ятьмільйоновий фінляндський нарід рішуче відстоює свої права.

МІЛЬЙОНИ АМЕРИКАНЦІВ не мають медичного забезпечення, кажуть федеральні дослідчі бюра, які напротязі довшого часу займалися перевіркою цієї справи. В аналітичній студії говориться, що аж 26,6 мільйона американців, приблизно 12,6 відсотка всього населення в 1977 році заявили, що вони не мають медичного забезпечення. Очевидно, кажуть речники цього бюра, ситуація сьогодні дуже поправилась у наслідок значного поширення програм компаній медичного забезпечення і приватних забезпеченевих організацій.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $30.00, 6 months — $16.00, 3 months — $9.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Економічна взаємозалежність

„Жити поруч ЗСА-це так як спати побіч слона. Без огляду на те, як приязним і спокійним цей звір є, кожен його віддих чи рух впливає на вас, чи ви цього хочете чи ні".

Ця заввага, недавно висказана прем'єр міністром П'єром Трудо, віддзеркалює почування багатьох канадців у відношенні до їх сусіда-велетня на півдні. Бо економічне відношення, хоч дуже близьке, є теж нерівним, що і творить безнастанні труднощі між ЗСА і Канадою.

Багато канадських політиків і економістів від довшого часу взивають до певного відв'язання канадської економії від ЗСА, але покищо до цього не приходить, і так виглядає, що цей зв'язок існуватиме в дальшій будуччині.

Обостороння торгівля виносить біля 60 мільярдів долярів річно, підтверджуючи, що Америка і Канада є мабуть найбільшими торговельними партнерами у світі. Понад 70 відсотків всього канадського експорту іде до Америки, тоді, коли ЗСА є найбільшим капіталовкладачем у канадську економію. Канадські капіталовклади в Америці займають друге місце після капіталовкладів Голляндії, великі нафтові і електронічні конґломерати якої запустили глибокі коріння в Америці.

Величезний американський ринок для канадських товарів дуже сприяє зростові добробуту Канади.

Другою стороною медалі є те, що залежність Канади від ЗСА, що збільшується, робить Канаду дуже чутливою на зріст чи занепад американської економіки, що власне турбує канадців.

Американська рецесія має великий вплив на канадську економіку. Коли в минулу зиму Адміністрація Картера ввела строгу монетарну стратегію, це відбилося на Канаді у формі підвищення рат відсотків, а коли ці відсотки впали в Америці, в Канаді вони також раптово впали вниз, драматизуючи цим залежність Канади від флюктуації американського доляра. Канада є змушена пов'язувати рати відсотків з американськими ратами, щоб притягнути капітал, потрібний для покриття досить значного дефіциту в закордонній торгівлі. В протилежному разі є побоювання, що канадський доляр, що впав на 15 відсотків відносно американського доляра від 1976 року, впаде ще нижче. Ситуація погіршилася також угодою між ЗСА і Канадою з 1965 року і порозумінням між Оттавою і Вашінґтоном про вільну торгівлю автомобілів. Ця угода допомогла експортові американських автомобілів, випродукованих у Канаді, дала тисячі нових варстатів праці в Америці та подвоїла продаж канадських продуктів в Америці.

В останньому часі і ця обставина стала неґативною, бо канадська економія значно потерпіла з упадком продажі автомобілів в Америці. Крім того Канада не зуміла зорганізувати продукції власної індустрії, стаючи допоміжним фактором американських автомобілевих фірм.

Деякі націоналістичні групи в Канаді осуджують американську власність канадських корпорацій і домагаються викупу американських та інших чужинецьких фірм у Канаді, але це легше сказати як зробити.

Так виглядає, що мимо критики й невдоволення, економічні інтереси Канади й ЗСА залишаються незмінними, так як лишається незмінним географічне положення ЗСА і Канади.

САМОВИНИЩУВАННЯ

Іван Кедрин

Дивні є діла Господні, який створює у широкому світі ситуації, які віддалені на 10,000 миль і ніби одна з одною не мають нічого спільного, проте насувають на думку паралелі, сумні паралелі. Війна Іраку й Ірану, двох мусулманських країн на Середущому Сході, ніби не має ніякого стику з Україною, її визвольною проблематикою і, зокрема, з українською вільною громадою в Америці. А все ж надокучлива думка підповідає, чи не пов'язує нас, українців, з тими далекими і цілком чужими країнами і народами те саме жалюгідне видовище, той сам жалюгідний гін: самовинищування.

Ірак і Іран — велетні у світі продукції нафти, того чорного золота, яке дає добробут продуцентам і експортерам та без якого не в силі обійтись країни, які багаті на хліборобські продукти і на фабричні вироби, починаючи від дитячих цяцьок і кінчаючи автомобілями, холодильниками, радарними апаратами і міжплянетними сателітами, але не мають власної нафти і мусять її імпортувати, бо без неї завмерло б життя у тих багатих країнах. З Іраку та ще більше з Ірану плив ла нафта до Японії і держав Західньої Европи, і найбільшим гамульцем для іранських фанатиків, що схопили і вже близько рік в'язнять персонал американської амбасади в Теграні, найбільшим гамульцем, щоб не заподіяти тим американським закладникам кривди, був страх, що Америка може з своїми бомбардувальниками із чердаків літаконосців знищити пребагаті джерела нафти.

Але ось це почала робити не Америка, а мусулманський сусід — Ірак, вивінований совєтською зброєю, почавши від крісів і скорострілів, аж до бомбардувальників типу МІГ і ракет „з суші на сушу". І ті дві багаті продуценти нафти, країни одного віровизнання, хоч різного роду (в Іраку — араби, в Ірані перси з арабською меншиною) несподівано для світу поширили свої спорадичні прикордонні сутички, плід прадавньої сусідської антипатії, у справжню криваву війну. І пішла та війна для зовнішнього світу і для здорового „хлопського" розуму цілком незрозуміла: одні одних винищують, Ірак і Іран чергуючись переводять налети на відкриті й безборонні міста, Ірак і Іран один одному бомбардує і запалює нафтові свердловини, один одному нищить і руйнує рафінерії. Одна з найбільших у світі рафінерій нафти в Абадані, Іран, не впала жертвою американського, тільки іракського налету. Йдеться у цій війні про панування над протокою, яка веде до Перської затоки, куди мусять плисти нафтоналивні кораблі. Очевидячки стоїть за тією війною „невтральний" Совєтський Союз, який постачав і далі окружними шляхами постачає зброю Іракові та якому залежить, щоб поглибити хаос в Ірані, до якого можна б вмаршувати, як до Афганістану, та щоб створити важку проблему для Японії і Західньої Европи, що спроваджували газоліну з Ірану. І ніхто в цій війні не виграє за винятком власне совєтської імперії, бо однаково Ірак як Іран руйнують один одного, нівечать один одному найголовніше: джерела їхнього добробуту і всієї їхньої економіки, якою була нафта.

Від сорока років існує Український Конгресовий Комітет Америки, головна репрезентаційна установа українців перед американськими властями, найвищий і найавторитетніший громадський чинник для українських поселенців в Америці. Впродовж останньої каденції вдалося проводові УККА перевести майже стовідсоткову консолідацію в системі УККА з поверх 70-ти організаціями всіх категорій і видів, які разом із Відділами УККА мають понад 700 зорганізованих клітин у цій країні. Така могутня організаційна сітка під одним проводом, з однією централею — це був образ зорганізованости української громади в ЗСА, яка імпонувала чужим і своїм. Цей зріст поваги української вільної громади в ЗСА, очевидно, дуже не подобався Москві. Коли прийняти як аксіому, що Москва втримує свої агентури в усіх ворожих їй різнонаціональних центрах у світі, то можна прийняти за математичним рахунком вірогідности висновок, що й тут, супроти УККА пішла різними каналами акція за розбиття тієї централі централь.

Відбувся у Філядельфії триденний 13-ий з черги Конгрес Українців Америки. І в ході нарад 20 членсь-

(Закінчення на стор. 3)

НОВИЙ АСПЕКТ РОКУ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ

І. Пеленська

Ще в травні цього року ми повідомляли українське громадянство (вістка у „Свободі 26-го травня) про те, що українки брали участь у сесії Комітету Міжнародного Року Дитини /МРД/. Ця пленарна сесія відбулася 15 і 16-го травня в Об'єднаних Націях в Ню Йорку з нагоди офіційного закінчення МРД. Одначе фактично цей рік не закінчено, лиш його площину перенесено від ОН до сектора ЮНІЦЕФ з огляду на це, що основної допомоги для дитини в світі не можна було перевести в одному році 1979-му. Для цього завдання устійнено час двох чергових декад від 1980 року до 2000 р.

Провід МРД звернувся до окремих клітин зі запитом, чи плянують і в якій мірі й у якій ділянці продовжувати МРД. Наша українська Світова комісія Українського Року Дитини /УРД/ дала позитивну відповідь на цей запит, мотивуючи своє становище у двох коротких точках. У першій підтримала дальшу дію урядової працюючої групи „Права Дитини", головно в світлі принципів 2-го і 6-го „Деклярації Прав Дитини ОН". Принцип другий відноситься до легальних прав дітей, що дає нам можливість підносити справу положення дитини в Україні на Міжнародному терені. Принцип 6-ий відноситься до прав дитини в родинному житті.

В другій точці рекомендацій ми подали, що з огляду на стан убожества дітей, звертаємо увагу ЮНІЦЕФ на потребу допомоги дитині в нерівномірно розвинених країнах. Наш особливий приціл звернений на матерів і дітей в селах Південної Америки, де панує велика смертність дітей через убогі життєві умови, недуги і випадки знущання.

В дискусії ми подавали як поле потреби діяння села Бразилії й Арґентини, але у прийнятих резолюціях це пропущено.

Не дуже надіялися наші представниці — Христина Навроцька і Оксана Щурова — на позитивний відгук, коли це у вересні ц. р. одержали ми список постанов від Комітету Неурядових Організацій /НҐО/ із сесії в травні, на якому є лиш десять рекомендацій із великої кількости пропонованих на Сесії різними організаціями, а між ними — обидві рекомендації Світової комісії Українського Року Дитини. Представниця Міжнародного Жіночого Союзу Матерів Олена С. Процюк підтримала потребу продовження акцій 2-го і 6-го принципу Деклярації Прав Дитини ОН від цієї світової організації.

Прийняття цих згаданих постанов Комітетом НҐО, який тепер у співдії із ЮНІЦЕФ перебрав на себе функції МРД, відкриває для нас новий аспект дії в рамках МРД. Перше — це визнання СФУЖО і Світової комісії Українського Року Дитини, що діє у його рамках, як фактора діючого на площині Міжнародного; друге — це можливість використати його для поширення допомогової дії на терені країн Південної Америки з українськими поселеннями.

Досі ця допомога існувала в різних видах, таких як участь українських жіночих та інших організацій Бразилії і Арґентини в діях СФУЖО і СКВУ, посилки одягу, книжок, підручників жіночими й іншими організаціями та приватними особами, Стипендійний Фонд Союзу Українок Америки, масові національно-освітні акції УРД.

Усі ці форми були і є активні і дуже успішні і все таки невистачальні. Це виявили поїздки делегаток СФУЖО (св. п. Ірини Павликовської, Анни Марії Баран і Т. Савицької (СУА), які відвідали не лиш міські українські центри, школи, інститути й організації, але і віддалені місцевості з українськими селами Бразилії.

Там побачили вони цілі гурти зле вдягнених і недоживлених дітей, примітивний спосіб домашнього господарювання, загальний стан сільського господарства, спізнений на сто років у порівнянні із західніми країнами. Потвердження таких інформацій знаходимо в анкетах розісланих Світовою комісією УРД і виповнених суспільними діячами, зайнятими в Інституті Катехиток та інших центрах українського життя в Куритібі і Буенос Айресі. Вони подають високий відсоток смертности (до 50 відсотків) дітей від одного до п'яти років життя з причини недоживлення або невмілого способу відживи, браку одягу (одна пара черевиків або пара чобіт на багатодітну родину), брак освітлення (одна свічка, бо нафтова лямпа задорога).

Такий стан можна змінити лиш загальним піднесенням культури землі і техніки сільського господарства. Це можна осягнути акцією українських організацій з одного боку і державною допомогою з другого. Тому Світова комісія УРД звернулася до українських централь Бразилії й Арґентини ще 1979 року з проханням нав'язати контакт з крайовими урядовими чинниками держав і також представництвами ОН у них, щоб звернути їх увагу на стан українських сіл.

Така акція одначе натрапляє на труднощі. Тепер же згадане прийняття наших рекомендацій чинниками ОН в площині діяльности НҐО відкриває дорогу до дії в напрямі переведення реформ сільського господарства в Бразилії й Арґентині в рамках Міжнародного Року Дитини і Родини, бо доля сільської матері, дитини і цілої родини залежна від загальногс економічного стану села.

Така акція Світової комісії УРД є можлива при піддержці СКВУ і громадських централь країн Америки й Европи, можлива оживленням вже проголошуваного Освітньо-допомогового фонду на цю ціль, бо вона, як і кожна інша суспільна дія, потребує фінансової бази.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Малярська виставка Р. Глувка в Детройті

Перша виставка Ростислава Глувка, мистця із Великої Британії, на терені Америки відбулася в Детройті в днях від 16-го – 29-го вересня в галерії Еко. Вона дала нагоду познайомитися із його творчістю, яка зосереджується на малюванні ікон та історичних тем, в стилі картин ушкоджених віками, як також з його інтересною біографією. Він уродженець Волині, син Олександра Глувка, який посвятив своє життя вихованню волинської молоді в українському національному дусі. За це не оминула його „винагорода" в формі польської в'язниці і двократного заслання в большевицькі концтабори. Його жінку з 10-літнім сином також вивезено до Казахстану, звідкіля 13-літній Ростислав виїхав з польськими військовими частинами до Великої Британії, де закінчив малярські студії та перебуває дотепер.

Тому, що маємо тут до діла з іконами і творами зі світською тематикою, творених в стилі ікон, варто коротенько згадати про ці найдавніші зразки нашого малярства.

З прийняттям християнства з Візантії прийшли в Україну також форми самого культу, до якого належали й ікони. Філософія і вся духовість Сходу, склонна до містики в куди більшій мірі як Захід. Тому й образи, які представляли Бога чи Божу Матір мали виявляти їхню містичну недоторканість, надлюдську велич та абсолютний авторитет. Щоби задержати цей авторитет непохитним, релігійні картини відзначалися певною схематичністю, незмінністю форм. Захід натомість, вже в часах Ренесансу, допускав земську красу в релігійних картинах, як також і мистецьку індивідуальність.

Бажання мистця викликати респект і пошану до сюжету наказували представити його фронтально і нерухомо. Це приковувало увагу глядача, а видовжені обличчя і постаті наголошували надлюдскість тих постатей. Сувора стриманність лиць навівала респект і покору і хоча малярська мова лаконічна — сила виразу велика. Стислі зариси форм говорили про досконалість вигляду, площинне двовимірне трактування висувало безпосередньо сюжет перед глядачем. Багатство Візантії клало вимогу малювати тло золотом, отже чимось найкоштовнішим і найкращим.

Наші давньоруські мистці переняли технологію і майстерність іконопису від візантійських учителів. Най давніших зразків заховано дуже мало. З XII і XIII століть маємо чотири з околиць Києва, два з Волині та один з Галиччини; вони тематично скупі. З бігом часу вони стають тематично багатші, тло стає різнокольорове, з різним тональним насиченням. Появляються написи в кутах, а по боках сцени з життя. Про ікони Ростислава Глувка треба сказати, що вони є плодом його своєрідного стилю. Навіть в іконах клясичного стилю виявляються прикмети його індивідуального підходу. Богоматір трактована в традиційний спосіб, але все ж таки в сяєво, довкола Її голови, вплетений український мотив. Борис і Гліб віддані фронтово, шати строгі, не позначено фалдування. Колір лиць, однак, відбігає від прийнятого способу. Триптих „В'їзд Христа до Єрусалиму" цілковито інакший. Палета барв багата, тінювання складніше, шати випрацювані детально.

Р. Глувко по-новому трактує ікони, на яких прибляклі начебто з упливом часу барви також своєрідні. Він залюбки вживає синього і зеленого кольорів, а видовжені лиця, схоплені з профілю, насичує почуваннями.

У нього — історичні мотиви, на таких картинах, як: „Бандурист" і „Козак у степу", які архітектонічні структурально. Вони, завдяки своїм зужитим кольорам, викликують відповідні настрої, притаманні відчуванням старовини. Вилинялі барви у деяких картинах нагадують старинні твори, надщерблені часом. Картина „Козака несуть" виказує оригінальну й зрілу композицію. Він безперечно майстер рисунку і цікавий маляр.

Трактування у мистецтві певних устійнених форм, шанованих традицією і овіяних вкоріненим сантиментом в інший новий спосіб, все може викликати застереження.

Але такі мистці, як Мазурок і Глувко, трактуючи ікону в новий, їм притаманний спосіб, виходять із основи, що ікона не повинна бути археологічним предметом, але давати вияв сучасним релігійним почуттям.

Володимир Баран

Три виставки

Літній мистецький сезон у Гантері, як і завжди, був багатий на виставки творів наших образотворчих мистців.

На тлі всіх виставок особливо вирізнялись три, що їх варто відзначити. Це виставки Людмили Морозової, Ярослава Вижницького та Софії Лади.

Хоча ці три малярі різні віком, різних мистецьких шкіл та напрямів, кожен із своїм власним окремішнім світовідчуттям, проте своїми творами однаково стверджують радість та повнокровність життя у всій його неповторній красі.

Людмила Морозова — малярка старшого покоління — учениця видатного українського мистця Федора Кричевського, — зі своїх чисельних малярських виставок давно добре знайома широким колам українського громадянства старого й нового світу. Знана вона і в Україні.

На її виставці у власній галерії, було представлено біля сорока робіт — краєвиди, натюрморти, квіти.

В усіх цих роботах Людмила Морозова з однаковою мистецькою силою виявляє свою багатогранну мистецьку обдарованість. Творчість її характеризує почуття зрівноваження та спокою, глибоке відчуття краси у її найбільш досконалих проявах, мудрість спостереження, — радість та повнота життя.

Лірично-настроєві, романтичні краєвиди Морозової позначені смаком. Слово „смак" (без якого французька критика не може обійтись) завжди означало стриманість, гармонійну рівновагу та ясність.

У її барвистих краєвидах та натюрмортах буяє радість життя, а квіти пахнуть. Імпресіоністична легкість, багатонасичена кольорова ґама, зрівноважена прозора та ясна, графічна легкість рисунку та добра композиція — засвідчують мистецьку культуру та майстерність малярки.

Ярослав Вижницький у своїй приватній галерії виставив понад 50 полотен — краєвиди, портрети, натюрморти, квіти. Як маляр Ярослав Вижницький формувався в Америці та є вихованець американської школи.

У протилежність Людмилі Морозовій — світ для Ярослава Вижницького не є незмінний. Навпаки, він сприймає світ у всій його рухливості, у всіх його мінливих проявах та багатогранності.

Краєвиди Ярослава Виж-

(Закінчення на стор. 3)

М. Подворняк

ЕТИМОЛОГІЧНО-СЕМАНТИЧНИЙ СЛОВНИК

(2)

Перший примірник, кожної книжки, яка виходила з друку, я приносив Митрополитові і бачив опромінене радістю і вдоволенням його обличчя. Кожною своєю новою працею він тішився так, як тішиться добра мати новонародженою дитиною.

У тому часі особистим секретарем Митрополита був о. Іов Скакальський, який полагоджував з друкарнею всі грошові справи Митрополита, а я був відповідальним за технічне виконання всіх його книжок і журналів. Коли ж о. І. Скакальський виїхав до Південної Америки, прийнявши там опіку над православними церквами, секретарем Митрополита став п. Іван Похильчук. Він часто подорожував з Митрополитом. Виїздили вони також на лікування до Фльориди, бо здоров'я Митрополита почало підупадати. Тоді мені доводилося робити ломку журналу „Віра й культура", читати перед друком останню коректу і пильнувати всякого технічного оформлення і журналу і книжок. Митрополит часто писав мені здороги, часто телефорнував пізнього вечора або ще дуже рано, бо великою його турботою були не тільки різні церковні проблеми, але він постійно дбав про те, щоб вчасно вийшла його „Віра й культура", щоб впору вийшла з друку кинжка.

Одного разу я прийшов до Митрополита взимку, було це ввечері досить уже пізно. Я приніс йому його нову працю, яка щойно вийшла з друку — „Князь Костянтин Острозький". Митрополит, як звичайно, ще працював, бо для нього не було відпочинку ані вдень, ані пізнього вечора.

І того вечора Митрополит показав мені багато своїх рукописів, готових до друку. Показував ті рукописи один за одним і спокійно казав:

— Оце, все, якщо Бог дасть мені здоров'я, ми ще видрукуємо. Але здоров'я в мене вже небагато. Літа роблять своє. А протягом тих минулих літ пережито так багато-багато... і він здійняв з очей окуляри, поклавши їх перед собою на столі. І важко зідхнув. Вперше я побачив Митрополити втомленим. Обличчя його було бліде, замучене. А на столі лежало багато готових до друку праць...

Того пізнього вечора я спитався Митрополити, яку з усіх своїх праць він уважає найважливішою, що її треба здати до друку. Він подивився на свої рукописи, щось подумав і тихо сказав:

— Усе це я хотів би бачити видрукуваним, але якщо не суджено мені буде побачити всього видрукуваним, то хотів би хоча побачити видрукуваним „Етимологічно-семантичного словника української мови". Він ще не зовсім готовий до друку, але я намагаюся незабаром його впорядкувати. Спочатку будемо його друкувати в „Вірі й культурі", а потім видамо окремою книжкою. Це дуже важлива праця, якої ще немає в нашому мовознавстві.

І ще того самого тижня Митрополит передав мені до складання ту свою працю, яка друкувалася в кількох числах „Віри й культури".

Роки минали один за одним, і кожен пройдений рік клав свій важкий слід на здоров'я Митрополита. Його забрали до лікарні. Згодом повернувся він додому під опіку свого турботливого і доброго секретаря І. Похильчука. Але працювати вже не міг. Сили його помітно падали щодня. Тоді існував у Вінніпеґу давно зорганізований Інститут Дослідів Волині і Товариство „Волинь", дві організації волинян, почесним головою яких був Митрополит Іларіон. Тому він і зробив з ІДВ, а також з Т-вом „Волинь" домовлення, склав відповідний заповіт, в якому доручив тільки цим двом організаціям по своїй смерті видавати і перевидавати всі свої твори.

І волиняни, які завжди шанували і поважали свого Митрополита, чесно й сумлінно виконали свої зобов'язання перед славною його пам'ятттю. По сметрі Митрополита вони видали низку його праць, які ще ніде не друкувалися, а також перевидали ті, що були видані в минулому, але наклад яких давно вже розійшовся. А такою останньою виданою працею Митрополита Іларіона є його „Етимологічно-семантичний словник української мови", над яким Митрополит чимало працював, але не встиг його закінчити. Зреалізували це видання ті члени ІДВ і Т-ва „Волинь", яким він вірив і яким доручив закінчення цієї своєї монументальної праці.

„Етимологічно-семантичний словник української мови" був писаний рукою Митрополита Іларіона в різних часах на сотнях маленьких клаптиків паперу, писаний нашвидку від руки. Згодом ті картки згубили свою первісну форму, дещо з позначеного важко було відчитати, дещо загубилося. Але енергійний і працьовитий довголітній голова Товариства „Волинь" у Вінніпеґу інж. Ілля Онуфрійчук сумлінно подбав про те, щоб за всяку ціну Словник таки побачив світ, бож волиняни, згідно Митрополитового заповіту, зобов'язані були це зробити. І це шляхетне бажання Іллі Онуфрійчука здійснилося.

Голова Редакційної Колеґії ІДВ і Т-ва „Волинь", проф. д-р Юрій Мулик-Луцик ласкаво погодився впорядкувати ввесь матеріял Словника, приготовити його до друку, допильнувати коректу і взагалі бути відповідальним за його видання. Тому я вважаю, що йому, а також інж. І. Онуфрійчукові належиться найбільша подяка за те, що „Етимологічно-семантичний словник української мови" Митрополита Іларіона побачив світ.

„Етимологічно-семантичний словник української мови" вийшов з друку на початку 1980 року на літери А — Д як перший том. Він вийшов на ґарному книжковому папері, надрукований виразним шрифтом, оправлений в тверду полотняну обгортку і має 365 сторінок. Його поява — це велика подія в українському мовознавстві на чужині, бо досі такого словника ми не мали. Тому кожна письменна українська людина не тільки повинна його мати в своїй хаті для свого дороговказу, але й перекомендувати його іншим.

Дальші тому „Етимологічно-семантичного словника української мови" приготовляються до друку і є повна надія на те, що Інститут Дослідів Волині і Товариство „Волинь" у Вінніпеґу достойно і гідно виконають свої зобов'язання перед світлою пам'яттю Митрополита Іларіона, і наш народ на чужині, а також в Україні в недалекому майбутньому отримає дальші томи цієї важливої монументальної праці.

ПОЧАЛАСЬ ОСІННЯ КАМПАНІЯ УНСОЮЗУ! МЕТА: 2,000 НОВИХ ЧЛЕНІВ. ВСТУПАЙТЕ В РЯДИ НАЙБІЛЬШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ!

ПРАВИЛЬНІ НАЗВИ

У „Свободі" ч. 220 з 15-го жовтня ц.р. у звідомленні про перебіг XIII Конгресу Українців Америки помилково подано назви двох організацій. Їх слід читати: Об'єднання Прихильників ДЦ УНР і Рада Прихильників УНР.

У ч. 221 з 16-го жовтня ц.р., у звідомленні про виступи С. Караванського на полуденку, в почесній президії сидів о. протопресвітер Віталій Коваленко. — Ред.

Самовинищування

(Закінчення зі ст. 2-ої)

ких організацій з такими членами основниками, як Український Народний Союз, Український Братський Союз та найстарша в Америці націоналістична організація ОДВУ (Організація Державного Відродження України) вийшли з нарад, заявивши, що в дальших нарадах не братимуть участи. Перевели цю сецесію тому, що одне середовище дбайливо й методично заздалегідь змобілізувало своїх делегатів на Конгрес і несподівано, без попередньої бодай пресової дискусії, без попереднього порозуміння з найповажнішими членами УККА перевело радикальну зміну статуту. Виключили з проводу УККА братські союзи, встановили „досмертного", себто на цілорічну каденцію президента (що було в порядку) і віцепрезидента на цілу каденцію — свого партійного лідера. Полягаючись тільки на механічній більшості — відкинено всі спроби компромісу.

До речі, у дискусії на пленарних сесіях заторкнено мінімально проблеми, не говорено про ситуацію в Україні і як їй допомагати, а говорено про справи, які ані Україні, ані українській громаді в діяспорі не приносять крихітки хісна. Створено ситуацію, в якій загирено ввесь консолідаційний успіх минулої каденції, створено ситуацію, в якій не відомо, як може взагалі існувати УККА, якщо „переможці" не захочуть виректися частини своєї насправді Пірровoї перемоги і не підуть на злагоду з опозицією.

Нищимо себе нашими власними руками — на превелику радість „того третього", який діє за кулісами. Тоді, коли ситуація в Україні і у вільному світі імперативно наказує єднатися, — ми розбиваємося, розчленовуємося, доводимо до самовинищення. В ім'я чого?! В ім'я амбіції однієї чи другої людини, яка прагне займати провідне становище і мати милозвучний титул, чи в ім'я сліпої дисципліни супроти наказу „згори", від партійного проводу, який не здає собі справу, що чинить. І чи всі ті, які безпосередньо причинилися до настання хаосу в УККА, чи всі ті, які скривили душею і забули, що таке „хребет" у політиці, чи вони справді вдоволені? Це — Піррова перемога, бо яка можлива перемога із самовинищування?!

СПРАВА ЗАКЛАДНИКІВ в Ірані стала приводом гострої виміни слів між президентом Джіммі Картером і Роналдом Реґеном. Перший зробив закид республіканському кандидатові на президента, що він зламав обіцянку, дану у першій стадії передвиборчої кампанії, що не використовуватиме справи американських закладників для виборчої кампанії; другий, тобто Реґен, заявив, що це президент Джіммі Картер створив своєю поведінкою таку атмосферу, у якій іранці дозволили собі на „образу і пониження" американського народу і дозволили своїм екстремістам знеславити амбасаду З'єднаних Стейтів Америки в Теграні.

Три виставки

(Закінчення зі ст. 2-ої)

ницького завжди свіжі та динамічні у кольорі.

Колір у роботах Ярослава Вижницького грає домінуючу ролю та завжди наслідує рисунок.

Ярослав Вижницький добрий кольорист, який уміло користується фактурою полотна, майстерно вводячи в кольорову гаму незамальовані білі плями, що робить його роботи надзвичайно ефективними. Колір його краєвидів — рухливий та динамічний, майже абстрактний. Це чимось споріднює його з Ван-Гогом, який в листі до брата за кілька днів до смерти писав, що майбутність малярства він бачить лише у кольорі. „Це буде мистецтво майбутнього і буде, як він собі уявляв, таке прекрасне й таке молоде, що ми навіть зможемо забути свої дитячі роки". У деяких краєвидах, особливо осінніх, колір у Ярослава Вижницького сягає до драматичного напруження та кольорової абстракції робіт Ван-Гога.

Виховуючись в американській школі, Ярослав Вижницький не затратив свого національного обличчя. Та не підпав під модні впливи одноманітно-мертвого, холодного й спустошеного абстракціонізму. Він узяв лише від абстрактного мистецтва його здобутки в композиції та в малярській техніці, та з великим умінням використав у своїх творах. Ярослав Вижницький ще є у періоді свого становлення, у процесі творчих шукань, та він уже визначив свій творчий шлях, шлях, сповнений вітаїзму та віри в життя.

Софія Лада в своїй творчості дещо відмінна від творчости Людмили Морозової та Ярослава Вижницького. Вихованка української студії проф. Петра Мегика у Філядельфії, а пізніше — американської школи — Софія Лада опинилась у полоні сюрреалізму. Проте її сюрреалізм походить не від Сальвадора Далі та інших західньоевропейських сюрреалістів, а від її внутрішнього світовідчування. Коріння цього світовідчування сягають у глибину віків та нашої історії. Сучасний їй світ Софія Лада бачить через призму минулого, в якому коріниться вітаїзм та романтизм її творчости, що споріднює її з творчістю Людмили Морозової та Ярослава Вижницького; майже дитячий, відьомський, казково-мітичний світ нашого далекого минулого, українська демонологія та вірування поганських часів — знаходить своє відображення у роботах Софії Лади.

Її невеликі композиції у формі „Рондо" виконані з великою майстерністю. Софія Лада добре володіє рисунком. Її зображення „Дажбога", тобто „Хорса" — бога сонця, оплідніює усе життя, а також лісових мавок — сповнене вітаїзмом та вірою в життя. Софія Лада (поминаючи Миколи Гоголя „Ніе") — єдина справжня сюрреалістка в українському мистецтві, творчість якої закорінена у нашому давноминулому.

Євген Блакитний

СПИСОК ПОЖЕРТВ НА ЗАВЕРШЕННЯ ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНОЗНАВСТВА

задекларованих та зложених з нагоди 80-річчя її головного редактора проф. д-ра ВОЛОДИМИРА КУБІЙОВИЧА до кінця вересня 1980 р.

	Квота деклар.	Квота вплачено
НТШ А	10,000.00	5,000.00
о. М. Мищишин (помер)	5,000.00	5,000.00
Український Народний Союз	2,500.00	2,500.00
М. Пирський	4,000.00	3,000.00
М. Гриненко	1,500.00	1,500.00
Прихід з вечері	1,007.43	1,007.43
Братський Союз, Скрентон	1,000.00	250.00
п-во М. і Я. Гунчак	1,000.00	250.00
Ансамбль бандур., Юркевич, Нюарк	1,000.00	500.00
Відд. УККА, Нюарк-Ірвінґтон	1,000.00	1,000.00
В. Возьний	1,000.00	1,000.00
п-во Р. і Л. Іваницькі	1,000.00	1,000.00
д-р Б. Филипчак	1,000.00	1,000.00
Кред. Кооп. Самопоміч, Н. Й.	1,000.00	500.00
п-во Ю. Куровицькі	1,000.00	1,000.00
д-р К. Кебало	1,000.00	1,000.00
д-р Я. Миндюк	1,000.00	1,000.00
Марія Мацях	1,000.00	300.00
М. Салдан	1,000.00	500.00
Т-во Смопоміч, Нюарк-Ірвінґтон	1,000.00	1,000.00
д-р Ю. Трухлий	1,000.00	1,000.00
д-р М. і Я. Бих	1,000.00	
п-во Я. і Н. Плескун	1,000.00	500.00
Укр. Щадниця Тризуб, Нюарк	1,000.00	500.00
п-во Н. і В. Угера	1,000.00	1,000.00
Т-во Укр. Лікарів, Відд. Н. Й.	1,000.00	1,000.00
Хор Укр. Кат. Церкви, Нюарк	1,000.00	1,000.00
п-во Ґ. і Н. Журавель	1,000.00	1,000.00
Іван Луків	1,000.00	500.00
Члени Громади Укр. Села	1,000.00	
Я. Щеґрин	1,000.00	1,000.00
д-р Роман Лисяк	1,000.00	1,000.00
п-во М. і М. Стефанів	1,000.00	1,000.00
Кред. Кооп. Самопоміч, Нюарк	650.00	
Кред. Кооп. св. Андрея, С. Бавнд Брук	550.00	
о. Л. Мудрий	500.00	500.00
О. Роговський	500.00	500.00
п-во д-р К. Рогозинські	500.00	500.00
І. Косиця	500.00	500.00
З. Гаєцька, Денвер	500.00	500.00
п-во Д. Косовичі	500.00	500.00
д-ри Я. і І. Падох	500.00	500.00
Орися Панчук	500.00	25.00
п-во І. і Ю. Полянські	500.00	500.00
п-во В. і Р. Бойчуки	500.00	500.00
д-р В. Заньків	500.00	
Лев Вербенець	500.00	500.00
проф. М. Завицький	400.00	400.00
п-во М. і Л. Прокопи	300.00	300.00
інж. Б. Чайківський	250.00	250.00
п-во д-р В. Вишивані	250.00	250.00
Іван Кефор	250.00	250.00
п-ні М. Підгородецька	250.00	250.00
В. Сапяк	250.00	250.00
Укр. Нар. Дім, Н. Й.	250.00	250.00
Ф-ма „Броди", м'яс. вир., Н. Й.	200.00	200.00
д-р Марія Козерська	200.00	200.00
Центр. Екзек. Ком. ОДВУ	100.00	100.00

	Квота декляров.	Квота вплачено
Ю. Бачинський, Н. Й.	100.00	100.00
І. Гринишин	100.00	100.00
В. Ґусаковський	100.00	100.00
д-р В. Калинович	100.00	100.00
д-р В. Руденський	100.00	100.00
Пролог, досл. Т-во, Н. Й.	100.00	100.00
д-р В. Сочинський	100.00	100.00
арх. Ю. Ястрембський	100.00	100.00
В. Вереш	100.00	100.00
п-во В. і Д. Ворох	100.00	100.00
о. митр. В. Білинський	100.00	100.00
Ю. Пастернак	100.00	100.00
п-ні Анна Дубас	100.00	100.00
п-во Л. і Л. Онишкевич	100.00	100.00
д-р Роман Осінчук	100.00	100.00
д-р В. Старосольський	100.00	
о. Ю. Ткачук	50.00	50.00
п-во д-р М. Шпетко	50.00	50.00
М. Савицький	50.00	50.00
п-во Л. Семущак	50.00	50.00
Ю. Барановський	50.00	50.00
п-во Ю. Артимишин	50.00	50.00
д-р Б. Кіналь	50.00	50.00
д-р М. Крижанівський	50.00	50.00
п-ні Володимира Падох	50.00	50.00
Е. Перунчак	50.00	50.00
п-во В. Сушків	50.00	50.00
п-во В. Миськів	50.00	50.00
д-р Борис Хруцький	50.00	
д-р М. Клюфас	50.00	50.00
Віталій Богданів	50.00	50.00
п-ні М. Ржепецька	40.00	40.00
К. Шонк-Русич	30.00	30.00
Зенон Крамарчук	25.00	25.00
д-р М. Зарицький	25.00	25.00
С. Волянський	25.00	25.00
М. Мриглод	25.00	25.00
Я. Білінський	25.00	25.00
п-во Р. і Х. Леонард	25.00	25.00
М. Лепкалюк	25.00	25.00
Іван Коровицький	25.00	25.00
В. Берізка	25.00	25.00
В. Ренер	25.00	25.00
д-р М. Лебедович	25.00	25.00
д-р Е. Андрусяк	25.00	25.00
Ю. Костів	25.00	25.00
Т-во Самопоміч. Н. Й.	25.00	25.00
С. Богданович	25.00	25.00
о. В. Базилевський	25.00	25.00
Ізидора Боярська	25.00	25.00
д-р О. Оришкевич	25.00	25.00
п-ні О. Салук	20.00	20.00
В. Квас	20.00	20.00
п-ні О. Линець	20.00	20.00
д-р Барусевич	10.00	10.00
	63,847.43	48,397.43

Редакція й Адміністрація „Енциклопедії Українознавства" в Сарселі та Управа Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗСА, проголошуючи вище надрукований список пожертв на Енциклопедію Українознавства для її завершення, складають щиру подяку й велике признання усім шановним Жертводавцям, Особам і Установам, за їх щедрі пожертви, які крім своєї матеріяльної вартости, свідчать про високу вартість Е. У. та вложеного в неї понад тридцятьлітнього труду.

За Редакцію й Адміністрацію Е. У.
Проф. Володимир Кубійович
Д-р Танас Фіґоль

За Управу НТШ в ЗСА
Ярослав Падох, *голова*
Володимир Рак, *скарбник*

ДОДАТКОВІ ІНФОРМАЦІЇ:

1. Якщо б виявилася якась неточність щодо суми пожертви, чи жертводавця, просимо повідомити канцелярію НТШ.
2. Якщо б хтось із жертводавців бажав піднести свою пожертву до висоти 500, 1,000 чи більше долярів, щоб стати меценатом чи фундатором Е. У., просимо переслати свою пожертву до канцелярії НТШ, по змозі найскоріше.
3. Акція збірки на завершення Е. У. продовжується. Радо вітатимемо нових жертводавців.
4 Усіх меценатів (1,000 і вище) та фундаторів (від 500 дол.) прохаємо переслати до канцелярії НТШ свої знимки й короткий життєпис для надрукування у „Вістях з Сарселю", а згодом в останнім томі Е. У.

Канцелярія НТШ в ЗСА

ПОДЯКА

В суботу, 20-го вересня 1980 року, несподівано, померла, на 17-му році життя, Найдорожча наша ДОНЯ, учениця 12-ої кляси гай скул, дуже добра учениця в мистецтві, малярстві та музиці

бл. п.

МОНІКА СЛАВЯТИНСЬКА

Похоронні відправи відбулися 19-го вересня 1980 року, в похоронному заведенні М. Насевича і 20-го вересня 1980 р. в церкві св. Арх. Михаїла при 1013 Fox Chase Rd. і опісля на український цвинтар на Факс Чейс, Па.

Ми не є в силі подякувати Всім окремо, тому почуваємось до щирого обов'язку цією дорогою скласти щиру подяку парохові церкви св. Арх. Михаїла, Дорогому о. митр. Злочовському за похоронні відправи і прощальні слова над домовиною Покійної.

Наша щира подяка голові Парафіяльного Уряду п. Крочакові за теплі слова над домовиною Моніки та від Братства Молоді панні Левицькій за дуже гарні слова в англійській мові.

Наша щира подяка 6-ти Товаришам за винос домовини від похоронного заведення Насевича до церкви і на Вічний Спочинок на Факс Чейс.

Сердечно дякуємо похоронному заведенню М. Насевича за взірцеве переведення похорону.

Ми дуже дякуємо пані Чубатій та її Сестрицтву за приготування тризни, дуже добрий обід і дякуємо за ваш великий труд.

Ми дякуємо всім Парафіянам св. Арх. Михаїла за співчуття в нашому горю і дякуємо всім Ближчим та Знайомим за пожертви на Служби Божі і за квіти та вислови співчуття нам в нашому горю.

Щиро дякуємо всім Людям, які взяли участь в похоронах нашої Незабутньої і Дорогої Доні. Хай Всевишній Господь винагородить Вас всіх сторицею.

ВАСИЛЬ і МАРІЯ СЛАВЯТИНСЬКІ, тато і мати

•

Замість квітів на свіжу могилу, в пам'ять Покійної Моніки, зложили:

на ФОНД БУДОВИ ЦЕРКВИ:

по 25.00 дол. — Микола Скібіцький, Родина Насевичів;
по 20.00 дол. — Обущак Ст. Вол., Чиж Іван, Е., Найдан Василь і Анна, Шашаровський Вол. і Ю., Роман Левицький, Родина Підгірські;
по 10.00 дол. — Маланчук Зенон, Крочак Теодор і Галина, Сум Нестор і Анна, Горбачевська Дора, Голуб Степан і Ольга, Фаріон Евген і Оксана, Бобинський Ярослав, Кулиняк Іван, Ільчишин Іван Т., Ортинський М. О., Федик Роман І., Шведа Іван, Хомяк Мих. і Марія, Влашин Роман і Анна, Шанковський Лев і Марта, Чубата Олександра, Ковалишин Ст. і М., Горбачевський Р. і О., Пасічняк;
по 15.00 дол. — д-р Бурбело Богдан;
по 5.00 дол. — Стефанишин Богдан, Аннюк Юрій і Антоніна, Бовцайло Іванка, Прокопик Ю. і С., Процюк Вол. і Ірена, Кондира Мари.

Пожертви на СЛУЖБИ БОЖІ:

по 10.00 дол. — Обушак Ст. Вол., Кривопуск Іванна, Горбачевська Дора, Чубата Олександра, Ортинський В. і Г.;
по 5.00 дол. — Ковалишин Ст. і Марія, Швед Варвара, Шотурла Ірка і Петро, Аннюк Антоніна і Ю., Голуб Степан і Ольга, Прокопик Ю. С., Гарматій Ричій, Бобинський Ярослав, Ощипко Галя, Кулиняк Іван, Ільчишин Іван, Найдан Василь і Анна, Процюк Вол., Н., Качор Текля, Дорошенко Василь, О., Гнатченко Марія, Підгірський Іван, Гомель Петро і Лусія, Наталія Карпюк, Макух Стефанія і Б.

Замість квітів на свіжу могилу
НЕЗАБУТНЬОЇ
св. п.
АННИ СТЕТКЕВИЧ
з Медицьких
жертвують на Інститут Українських Студій Гарвардського Університету
50.00 долярів
МАРІЯ, інж. ДМИТРО і ЛЮБОМИР КУЛИНИЧІ

ПОДЯКА

Невимовно пригноблена наглою смертю свого МУЖА, св. п. Полковника Армії Української Народньої Республіки

ПЕТРА САМОЙЛОВА

цим шляхом щиро дякую всім Друзям і Знайомим Покійного, які потішали мене в тяжкі хвилини і висловлювали співчуття. Зокрема, дякую Миколі Андрійовичу Лівицькому, Президентові Української Народньої Республіки на чужині і Віце-президентові проф. М. Степаненкові за зворушливі слова потіхи.

Марія Самойлова

✝

У глибокому смутку ділимося сумною вісткою з Рідними і Приятелями, що 21-го жовтня 1980 р. відійшла у Вічність, наша Дорога і Незабутня ДРУЖИНА, МАТИ і БАБУНЯ

бл. п.

ІРИНА ВАСИЛІВНА ЯНЦЕВИЧ
з дому ТИМОШЕНКО

ПАНАХИДА в суботу, 25-го жовтня 1980 р., о год. 11-ій ранку у Loucks Funeral Home, 79 Main Street, Ellenville, N.Y., а опісля ПОХОРОН на місцевому цвинтарі в Елленвіл, Н. Й.

Просимо Родину і Приятелів згадати її у своїх молитвах.

Горем прибиті:
КОСТЬ — чоловік
ТАМАРА — донька
ВІТАЛІЙ — син
ЛАРА — невістка
ЕРІК — зять
ЕРІКА й АНДРІЙКА — внучки

80-ліття професора д-ра Володимира Кубійовича

У вівторок, 23-го вересня ц. р., сповнилося 80 років визначному українському вченому і заслуженому громадянинові проф. д-рові Володимирові Кабійовичеві.

Вже на весні цього року під час перебування проф. Кубійовича у ЗСА і Канаді українська громадськість відзначувала цю річницю академіями, зустрічами, бенкетами і при цій нагоді як сам ювіляр, так і його співробітники інформували про Енциклопедію Українознавства і робили збірки на це видання.

Европейське НТШ, довголітнім головою якого є проф. В. Кубійович, створило спеціяльний комітет у складі інж. М. Маслова, проф. А. Жуковського і проф. А. Вирсти, що зайнявся підготовою і влаштуванням на честь ювілята академії- бенкету, що перетворився на небуденну подію для українського Парижу. Щоб надати цій імпрезі більш інтимно-родинного характеру, організовано спільну вечерю у славних сальонах „Лютеції", при кінці вечері влаштовано відповідну до хвилини академію.

Було приємно, що на цю зустріч прибув привітати достойного ювіляра майже весь український Париж, представники церков: генеральний вікарій о. д-р М. Василик, о. прот. С. Гаюк, о. Михайло Башкатов, діячі українських організацій та установ, а хто мав поважні перешкоди,вислав листовні побажання. В президії поруч сиділи Митрополит Максим Германюк з Канади, який в дорозі на Ватиканський Синод завітав до Парижу і радо взяв участь у цій імпрезі; проф. І. Кошелівець з дружиною Еммою Андієвською; редактор польського журналу „Культура" Є. Гедройц, приятель ювіляра з молодих років; д-р Я. Мусіянович, віцепрезидент СКВУ і голова Українського Громадського Комітету в Франції; проф. Нової Сорбони Е. Круба; П. Плевако; д-р Родейко з Норвегії; інж. ф. Якимець з Венесуелі; інж. Катерина Штуль, проф. Т. Волошин, також уродженець Нового Санча як і проф. Кубійович, його товариш з гімназійних років.

Від імени підготовчого комітету привітав численну українську громаду і запрошених французьких і польських приятелів проф. А. Жуковський, склав ювілярові якнайкращі побажання в імені НТШ і редакції Енциклопедії Українознавства та зачитав листовні привітання від Патріярха Йосифа Сліпого; ректора УВУ проф. д-ра В. Янева; президента СКВУ М. Плавюка; проф. д-ра О. Оглоблина та низку інших привітань. Митрополит Мстислав Скрипник передав свої побажання телефоном.

Слово про Володимира Кубійовича виголосив проф. І. Кошелівець, близький співробітник і приятель ювіляра. Тепло привітали ювіляра Митрополит Максим Германюк в імені УК Церкви; д-р Я. Мусіянович від усіх українських організацій у Франції; проф. П. Шумовський від Бібліотеки ім. С. Петлюри і родини Шумовських, приятелів В. Кубійовича; Татьяна Плющ від новоприбулих українців з-під совєтського режиму; інж. В. Малинович від редакції „Українського Слова" і УНЄ та д-р Р. Радейко (по-німецькому) від приятелів не-українців.

°

Приємну несподіванку для ювіляра зробили Емма Кошелівець — Андієвська, яка передала йому від приятелів і співробітників подарунок — годинник.

На кінець взяв слово сам ювіляр, подякувавши всім тим, що його вшанували, і з гумором оповів цікаві моменти зі свого життя. До пізньої ночі гомоніла весела громада, задоволена, що своєю присутністю вшанувала достойного й дорогого ювіляра.

А.Ж.

У Пассейку вшановано о. протопр. Теодора Форостія

У неділю, 28-го вересня, о 3-ій год. по полудні в Українській Централі в Пассейку, Н.Дж., з рамени Відділу УККА Пассейк-Берген, українська місцева громада разом з парафією Православної Церкви Св. Вознесіння у Кліфтоні, вшанувала прощальним бенкетом визначного громадського діяча, духовного опікуна і настоятеля згаданої церкви отця протопресвітера Теодора Форостія і його дружину паніматку Анну у зв'язку з їх від'їздом із цієї околиці.

Отець протопресвітер Теодор Форостій

Отець протопр. Форостій служив українській громаді цієї околиці ще від початку 60-их років, бувши настоятелем парафії Св. Вознесіння, що спершу була у Пассейку а згодом перенеслася до Кліфтону, — та духовним провідником всієї громади.

Отця Теодора знають і шанують усі. Він завжди приймав участь у суспільно-громадському житті: провадив демонстрації; був присутнім на громадських вічах і нарадах, радісних і сумних зустрічах, чи на всенародних святах. У 1967 році всі мали нагоду почути його молитву у Вашінгтоні в Конгресі ЗСА з нагоди свята української державности — 22-го січня.

Отець Форостій народився у містечку Грималові, на Тернопільщині, Західня Україна, 13-го березня 1913 року. До гімназії ходив у Тернополі й у Львові. Там він провів своє юнацтво, вчився, був пластуном, а після заборони і розв'язання Пласту польскими окупантами, став членом Української Військової Організації під проводом Євгена Коновальця.

Богословію студіював у Станиславівській Богословській семінарії та у Карловім університеті у Празі. У священики о. Теодор був висвячений на Великдень, 1-го травня 1937 року, після закінчення богословських студій і одруження з Анною Чорною. Через рік після висвячення о. Теодор вибрав місійну працю, ідучи вслід за українським людом, який шукав життевої полегші й порятунку у заморських краях — Канаді й Америці.

Його служба українському народові розпочалася 6-го серпня 1938 року, коли він приїхав до Канади, до парафії св.Юрія у Сіднею, Нова Шкотія. Це були тяжки роки для українських переселенців у Канаді, та ще тяжчими були вони для їхніх духовних провідників-місіонерів, одним з котрих став молодий о. Теодор зі своєю дружиною, яка помогала йому у цій нелегкій праці на чужині.

З того часу минуло вже майже 44 роки і священицька дорога о. Теодора тягнеться золотою ниткою на мапі Канади й Америки через Сідней,(Нова Шкотія), Ошава (Онтаріо); Чікаго (Ілліной); Карнегі, Ковтсвілл, Віллмінгтон (Пеннсильванія); Пассейк, Кліфтон (Ню Джерзі).

У Пассейку-Кліфтоні, так як майже в кожній місцевості своєї служби, о. протопр. Теодор на протязі 19-ти років був не тільки тим невід'ємним промотором розвитку парафії Св.Вознесіння, будови нового храму у Кліфтоні при 635 Брод вул., але також і символом єдности і взаємопошани у цілій українській громаді цієї околиці.

Отець протопр. Форостій з притаманною йому скромністю подякував громаді за вшанування його і паніматки цим величавим бенкетом і вибачався, що мусить її залишати через погане здоров'я. Перед ним — виповнена заля людьми з усіх прошарків українського суспільства, різних переконань і віровизнань. Це та соборна Україна, якою він прагне її бачити, і якій він почувається надзвичайно зобов'язаним. Як і завжди, слово його, зворушливе і глибоке, було духовним піднесенням і підсиленням надій на майбутність.

Після благословення страви Владикою архиєпископом Марком і під час її споживання громада вшанувала о. протопр. Теодора і паніматку Анну і добрим словом, і піснею, і танцями. Бенкетом провадив диригент парафії Св.Вознесіння проф. Осип Головацький. Головне слово мав голова Консисторії Української Православної Церкви в Америці о. протопр. Артемій Селепина, коротенько окресливши завдання священика, яке о. Теодор з допомогою своєї дружини протягом майже 44-ох років так віддано виконував, та коротенько представивши громаді життевий шлях родини отця і паніматки Форостіїв, та їх двох доньок і сина, що всі вже одружені.

На бенкеті були присутні представники майже всіх організацій околиці, усіх трьох парафій та довколишнє духовенство: владика Архиєпископ Марко, о.протопр. Артемій Селепина з дружиною, о.протоієрей Іван Куліш з дружиною Аріядною, донькою о.Теодора і паніматки Анни; о.протопр. Семен Біляк, о.прот. Микола Галета, о. прот. Михайло Земляченко з дружиною, о.прот. Іван Наконечний і о. протопр. Богдан Желехівський. Митрополит Мстислав прислав письмовий привіт.

Численні організації околиці теж були репрезентовані: Пласт—пл.сен. Володимир Бакалець, СУМА — Степан Журовський; Організація Оборони Лемківщини— Василь Гаргай; ООЧСУ— Іван Іванків; парафія Св.Покрови — Іван Білобронь; Фундація УВУ — Іван Буртик; ОДВУ— Франко Мартин; УНС— округа і відділи 42-ий і 182-ий — Іван Хомко, Іван Блиха, Петро Головачук, В.Марущак, Павло Войнів; СУА— 18-ий Відділ — Таня Татаренко і Мирося Ваньо; Українська Кредитова Кооператива Пассейк— Ярослав Федун і Роман Микита; та Відділ УККА Пассейк-Берген — Марія Стефанів, колишня голова, і Константин Ваньо, голова.

Окрім численної участи парафіян, парафія Св.Вознесіння разом з відділом УККА Пассейк-Берген була господарем бенкету під проводом голови парафії Віліяма Кравса, Анни Мекіти, Петра Величка й інших, які входили до комітету і підготовляли цей бенкет.

На бенкеті була присутня вся родина о.протопр. і паніматки Форостіїв — донька Аріядна Куліш із мужем о. протоієреєм Іваном і донечкою Андрійкою, син Зенон Форостій з дружиною Вулею і донечкою Олесею, донька Лідія Боген з мужем Йосифом і донечкою Лесею та матір'ю Оленою Боген і її братом Стефаном Кончаком.

З політичних діячів околиці були присутні численні кандидати на виборчі пости від обох партій — Демократичної і Республіканської, які, зокрема в передвиборчий час, високо цінять зорганізовану і активну українську громаду. Між ними були також відомі друзі українців і української справи: конгресмен Роберт Рой; сенатор Джозеф Гіркала, мейор Закер та асамблімен Вілліям Бейт, що вручив отцеві грамоту признання за його довголітню службу громаді від асамблеї стейту Ню Джерзі в Трентоні з дня 22-го вересня цього року.

У мистецькій частині бенкету виступали з танцями молодь СУМА,Пассейк, та танцювальна група „Воля" під проводом Володимира Юрчинюка; група хористів парафії Св. Вознесіння та квінтет бандуристів „Юні Орли".

Отець протопр. Теодор і паніматка Анна Форостії плянують переселитися у Зефергілз, Фльориді. Їх від'їзд є для нашої громади великою втратою, що, за словами адв.Ваня, ми будемо довго-довго відчувати. Громада це знає і тому вона так величаво прощала о.протопр. Теодора і його дружину, бажаючи їм ще довгих літ праці для добра українського народу в Господнім благословенні

М.Панченко

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

ВІСТІ З УКРАЇНИ
НАДІЯ ТИЩЕНКО І МАРГАРИТА КУХАРЕНКО — ЧЕМПІОНКИ СВІТУ В АКРОБАТИЦІ

Після минулорічного здобуття золотих медалей за першість Европи в акробатиці в цьому році обидві українки із столиці України Києва взяли участь у першенствах світу, що відбулися в місті Познані, Польща, в яких вони здобули звання абсолютних чемпіонок світу.

В цих змаганнях обидві українки демонстрували легкість найскладніших елементів, елеґантність у поєднанні з силою. Вони були неперевершені у складних балянсових вправах, які поміж себе називають „каменем спотикання", і випромінювали безліч чарівних усмішок. Надія і Маргарита вже роками відзначаються цілеспрямованістю, фантастичною працелюбністю, що й робить їх унікальними у світовій акробатиці.

КИЇВСЬКЕ „ДИНАМО" — ЛІДЕР У ВИЩІЙ ЛІЗІ СССР

Київське „Динамо", змагунів якого в 1973 році гостро критикував партійний бонза російський політрук Віктор Понєдельнік, знову очолили показник табелі гор Вищої Ліги червоної імперії. Відбувши досі 23 змагання, „Динамо" має на своєму конті 35:11 точок і 45:14 відношення голів. Московський „Спартак", що довший час займав чолову позицію, зійшов на другий щабель — 33:13 точок.

Дружина вуглекопів з Донецька „Шахтар", що здобула вже в цьому сезоні Чашу СССР, займає п'яте місце (26 точок), „Чорноморець" Одеса — сьоме місце (24 точки), Львівські „Карпати" в 22-ій рунді перемогли у себе вдома московське „Динамо" вислідом 1:0, але в показнику табелі гор опинилися на останньому, 18-му, місці з 14-ма точками. Разом з „Карпатами" за вдержання себе у Вищій Лізі боряться теж московські клюби: „Льокомотив" і „Динамо", що мають відповідно 16 і 18 точок, „Пахтакор" — 17 точок.

В минулому році „Карпати" тріюмфально повернули до Вищої Ліги, але в цьому році російські спортові політруки роблять усе можливе, щоб цей „націоналістичний" — як його називають — львівський клюб випав знову до нижчої кляси. До цього всього ще і найкращий змаґун „Карпат", і взагалі в Україні, напасник не може позбутися наслідків контузії і в більшості змагань не виступав в складі дружини.

Повертаючи до згаданої вже критики, варто відмітити, що названий російський „червоний фашист" Понєдельнік між іншими писав: „Були часи, коли основу збірної СССР становили футболісти московських клюбів, вихованці російського футболу. Вони дорожили честю країни, грали не за страх, а за совість. Томуто і здобували перемоги на Олімпійських Ігрищах в Мельбурні, в першому чемпіонаті Европи. А погляньте на склад сьогоднішньої збірної! Чи багато в ній москвичів! Все більше — закавказькі футболісти й українці. (Це писалося в часі коли в складі були майже усі змагуни Київського „Динамо". прим. — О. Т.). За свої клюби вони грають (закавказці і українці) з бажанням перемогти, а, попавши в збірну, бережуть себе. Збірна лиш тоді стане сильною знову, коли сильними стануть дружини москвичів".

Після цієї нищівної критики тренер СССР Бєсков зорганізував нову збірну імперії на базі московських клюбів, головно „Спартака", яка в цьогорічній Олімпіяді, не зважаючи на усі можливості й махінації, зайняла компромітуюче третє місце.

Очевидно копаний м'яч у СССР зайшов у сліпий кут. Змаґуни поневолених народів не хочуть здобувати для Росії дальших успіхів, а самі росіяни відстали далеко від світової кляси цього спорту. Але цього не бачить російський Понєдельнік, що виконує обов'язки політрука в сучасному копаному м'ячі червоної імперії.

УСПІХИ УКРАЇНСЬКИХ ШАХІСТІВ У ЗСА

П'ятикратний першун УСЦАК-у Шаховий майстер Борис Бачинський з УСО „Тризуб" Філядельфія осягнув поважний успіх у цьогорічних відкритих чемпіонатах ЗСА, що відбулись в Атланті, Джорджія, в днях 3-15 серпня ц. р. Бачинський закінчив вислідом 9 1/2:2 1/2 і цим самим поділив третє місце разом з ґросмайстром Бісґаєром та майстрами Сульманом, Різітаном і Коганом. Цікаво, що Борис Коган, один з найновіших еміґрантів шахових майстрів з СССР, був довгі роки активним шахістом у Львові і твердить, що свого часу тренував там феноменального ґросмайстра Олега Романишина.

Першунами чемпіонатів ЗСА стали ґросмайстер Георгію з Румунії і міжнародний майстер Джан Федорович з Ню Джерзі. Прізвище останнього самозрозуміло спокушує зацікавлених твердити, що Федорович — українець. Одначе, Федорович до повного українського походження не признається, хоч на питання відповів, що одна його бабця справді була українкою.

У вересні ц. р. у Ню Йоркському клюбі Маршала відбувся міжнародний турнір, в якому певного успіху добився відомий шаховий майстер д-р Орест Попович з УСВТ „Ч. Січ". Граючи проти незвичайно сильних суперників — трьох ґросмайстрів, двох міжнародних майстрів і шістьох майстрів, — Попович здобув вислід 6:5. Замітним є те, що з ґросмайстрами Попович, граючи всі три партії чорними, вийшов на рівно 1 1/2 : 1 1/2, програвши з переможцем турніру Альбуртом, але перемагаючи Шамковича і ремісуючи з Джінджіхашвілі. Всі три ґросмайстри — нові еміґранти з СССР, при чому цей останній має „рейтінґ" число Один шахіста ЗСА. Ґросмайстер Альбурт теж шахіст світової кляси, походить з України з Одеси. Він виграв турнір вислідом 8 1/2 : 2 1/2.

Згадуючи про нових еміґрантів-шахістів з СССР, варто відмітити, що з тієї червоної російської імперії досі виїхали десятки чолових шахістів. І так наприклад, із 42 ґросмайстрів СССР - сім уже опинились у вільному світі.

З загальної кількости 500 шахових майстрів десятки вже виїхали або вибрали волю в західніх країнах; сотні очікують на виїзд або плянують вирватися з-під опіки КҐБ. Поважне число цих шахістів походить з ряду українських міст.

/от/